

ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛЯННЯ СУДОВОГО ЗБОРУ В УКРАЇНІ: КОЛІЗІЙНІ АСПЕКТИ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

У статті здійснено порівняльно-правовий аналіз деяких положень Закону України «Про судовий збір» стосовно їх відповідності нормам чинного податкового законодавства України, запропоновано способи усунення колізії в податковому законодавстві про судовий збір.

Ключові слова: судовий збір, державне мито, елементи правового механізму судового збору, податкове законодавство.

**Радишевська
Олеся
Ростиславівна,**

кандидат юридичних наук, асистент кафедри адміністративного права юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Одним з основоположних принципів, який покладений в основу функціонування системи захисту прав і свобод людини, побудови судової системи та здійснення правосуддя, що був задекларований в Конституції України [1] та розкритий у Концепції вдосконалення судочинства для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів [2], є принцип доступності правосуддя. До змісту цього принципу віднесено обов'язок судів не відмовляти в розгляді справ компетентної юрисдикції з метою захисту порушеного права, свобод та інтересів особи, поінформованість особи про організацію і порядок діяльності судів, територіально зручне розміщення судів, наявність достатньої кількості судів та суддів на території України, а головне – судові витрати, що несе особа, не повинні бути перешкодою для судового захисту її прав та свобод.

Гарантією реалізації права на судовий захист в аспекті доступу до правосуддя є встановлення законом помірною судового збору для осіб, які звертаються до суду. Це відповідає Рекомендації Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо заходів, що полегшують доступ до правосуддя, від 14 травня 1981 року № 2 R(81)7: «Тією мірою, якою судові витрати становлять явну перешкоду для доступу до правосуддя, їх треба, якщо це можливо, скоротити або скасувати» (підпункт 12 пункту D) [14].

Отже, сплата судового збору за подання заяв, скарг до суду, а також за видачу судами документів є складовою доступу до правосуддя, який є елементом права особи на судовий захист, гарантований ст. 55 Конституції України. Саме вільний доступ до правосуддя є конституційним правом особи і основою справедливого судочинства.

Відповідно до положень Закону України «Про судовий збір» (далі – Закон України) [3], що набрав чинності 1 листопада 2011 року, судовий збір справляється на всій території України за подання позовних заяв і скарг до суду, а також за видачу судами документів фізичним і юридичним особам, фізичним особам-підприємцям, підприємствам, установам та організаціям. Також сплата судового збору передбачена ст. 87 Кодексу адміністративного судочинства України [4], ст. 79 Цивільного процесуального кодексу України [5], ст. 45 Господарського процесуального кодексу України [6]. Надходження зі сплати судового збору разом із витратами, пов'язаними з розглядом справ у порядку адміністративного, господарського та цивільного судочинства, складають зміст судових витрат та є елементом податкової системи України.

Дослідження проблем правового регулювання податкової системи України та колізійності податкового законодавства здійснювалося у працях вітчизняних і зарубіжних учених-фінансистів Г. Бех, О. Бризгаліна, Д. Вінницького, Л. Воронової, М. Карасьової, І. Криницького, Ю. Крохіню, О. Козиріна. М. Куче-

рявенка, П. Пацурківського, С. Пепеляєва, Н. Пришви, Ю. Тихомирова, Г. Толстоп'ятенка та ін. У рамках дослідження інституту судових витрат вибірково питання сплати судового збору в Україні розглядали й учені-процесуалісти Ю. Битяк, Є. Бова, С. Богля, В. Волік, Л. Глущенко, Р. Куйбіда, А. Павлишин, К. Пашенко, В. Тимошук та ін. Однак порівняльно-правовому аналізу спеціального законодавчого акта, що регулює податкові правовідносини зі сплати судового збору, та інших норм податкового, бюджетного, процесуального законодавства не здійснювалося, чим і зумовлюється потреба такого дослідження.

Метою цієї статті є аналіз положень Закону України «Про судовий збір», що визначає правові основи справляння судового збору в Україні, та його узгодженості з іншими джерелами податкового права, а також окреслення засобів усунення колізії в податковому законодавстві.

Одним із визначальних чинників конфліктності у сфері податкових правових відносин є питання колізійності норм податкового законодавства. Розглядаючи питання колізійності в сучасному податковому регулюванні, вчений М. Кучерявенко виділяє чотири форми, у яких вона проявляється: а) суперечність положень окремих статей закону або іншого нормативно-правового акта, що регулює податкові правовідносини; б) суперечності, які характеризують співвідношення норм різних податкових законів; в) суперечності норм законів, які належать до різних інститутів фінансового законодавства

(суперечності між нормами податкового та бюджетного законодавства); г) колізія норм, які регулюють податкові відносини, що містяться в актах податкового законодавства та в актах інших галузей права [7, с. 217]. Розглянемо феномен конфліктності норм, що закріплюють елементи правового механізму судового збору в Україні саме через призму названих форм колізійності в податковому регулюванні.

Так, потребує чіткого визначення сама природа та місце судового збору в податковій системі України. Відповідно до ст. 6 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) [8] під «збором» законодавець розуміє «обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, зокрема внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значущих дій». Тому логічно, що судовий збір варто розглядати як складову загальнодержавних податків та зборів, виключний перелік яких наведено у ст. 9 ПКУ [8]. Адже судовий збір було введено Верховною Радою України відповідно до положень чинного бюджетного законодавства, а його справляння є обов'язковим на всій території України. Однак вітчизняний законодавець не включив судовий збір до відповідного переліку, тим самим поставивши під сумнів легітимність його справляння, адже законодавець висловився однозначно: «установлення загальнодержавних податків і зборів, не передбачених

цим Кодексом, забороняється» (ст. 9.4 ПКУ [8]), «загальнодержавні, місцеві податки та збори, справляння яких не передбачено цим Кодексом, сплаті не підлягають» (ст. 4.2 ПКУ [8]).

Законодавче визначення поняття судового збору, закріплене в ст. 1 Закону України [3], декларує його як «збір, що справляється на всій території України за подання заяв, скарг до суду, а також за видачу судами документів, і включається до складу судових витрат». Хоча конструкція закріплена в Законі України і заслуговує на підтримку, однак вона не позбавлена деяких термінологічних недоліків: категорія «судовий збір» розкривається через тавтологічну підрядну, використовуються родові поняття «заява» та «скарга» для тлумачення низки різних за змістом процесуальних документів, закріплених у ст. 4 Закону України [3]: «адміністративний позов», «позовна заява», «заява», «апеляційна скарга», «касаційна скарга».

Судовий збір є універсальним обов'язковим платежем податкового характеру, що справляється при зверненні до судів загальної юрисдикції першої, апеляційної та касаційної інстанцій і Верховного Суду України. При цьому варто зауважити, що окремо витрат на інформаційно-технічне забезпечення судового розгляду адміністративної, цивільної чи господарської справи чинним процесуальним законодавством не передбачено, порівняно з попереднім періодом (до 2011 року). А отже, постає питання про джерела покриття зазначених витрат або ж включення їх де-факто та де-юре до складу судового збору під час розрахунків із бюджетом.

Відповідно до положень ст. 9 Закону України [3] судовий збір сплачується за місцем розгляду справи та зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України. З огляду на те, що до моменту запровадження судового збору в Україні державне мито з розгляду позовних заяв у більшості випадків зараховувалося до місцевих бюджетів, реалізація зазначеної норми призвела до зменшення податкових надходжень до бюджетів місцевого рівня, що в умовах децентралізації фінансових потоків і забезпечення фінансової самостійності органів місцевого самоврядування відходить від визначених бюджетним законодавством напрямків податкової політики держави. Доречно зауважити, що Законом України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» [9] до державної казни 2014 року заплановано надходження 975 млн. 116 тис. грн. податкових коштів зі сплати судового збору.

Цією статтею Закону України також установлено напрямки використання таких коштів, а саме на забезпечення здійснення правосуддя, зміцнення матеріально-технічної бази судів, що безпосередньо суперечить вимогам ч. 2 ст. 95 Конституції України [1], адже виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, зокрема й на функціонування судів і діяльність суддів в Україні, розмір і цільове спрямування цих видатків. Також це положення не узгоджується зі ст. 13 Бюджетного кодексу України (далі – БКУ) [10], що передбачає розподіл бюджету в загальний та спеці-

альний фонди, а також установлення надходжень і видатків цих фондів виключно БКУ та Законом України «Про Державний бюджет України». Проте бюджетним законодавством передбачено, що витрати спеціального фонду мають постійне бюджетне призначення, яке дає право провадити їх виключно в межах і за рахунок відповідних надходжень до спеціального фонду (ч. 4 ст. 23 БКУ [10]).

Таким чином, податкові надходження зі сплати судового збору, що надішли на казначейський рахунок за банківськими реквізитами (наприклад, Вищого адміністративного суду України), після їх зарахування до спеціального фонду повертаються до цього ж суду та спрямовуються останнім на здійснення правосуддя – компенсацію витрат, пов'язаних із розглядом цієї справи. Проте на практиці часто виникають питання про доцільність повернення отриманих коштів саме за місцем розгляду справи, зокрема у разі розгляду заяв про перегляд судових рішень Верховним Судом України.

Наприклад, 2013 року Верховний Суд звернувся до Конституційного Суду з клопотанням дати офіційне тлумачення положень ст. 9 Закону України [3] щодо термінологічних словосполучень «місце розгляду справи» та «кошти на забезпечення здійснення правосуддя» [15]. Розуміння цих словосполучень, як стверджує Верховний Суд України, не дає однозначної відповіді на такі питання: на рахунок якого суду слід сплачувати судовий збір у разі вирішення відповідним вищим спеціалізованим судом України питання про допуск справи

до провадження у Верховному Суді України; який суд у цьому разі буде місцем розгляду справи; чи є допуск справи до провадження її розглядом; чи включає положення «кошти на забезпечення здійснення правосуддя» суддівську винагороду та заробітну плату працівників апаратів судів; чи може за своєю правовою природою суддівська винагорода та заробітна плата працівникам апарату судів розглядатись як складова судових витрат, чи може бути спеціальний фонд Державного бюджету України, до якого зараховується судовий збір, джерелом захищених видатків бюджету на оплату праці працівників бюджетних установ та нарахування заробітної плати.

На жаль, Перша колегія суддів Конституційного Суду України прийняла процесуальну ухвали від 23 січня 2013 року про відмову у відкритті конституційного провадження в цій справі, обґрунтовуючи це тим, що відповідно до правової позиції Конституційного Суду України, викладеної в Ухвалі від 21 березня 2002 року № 9-у/2002, відсутність законодавчого врегулювання не може бути підставою для розгляду конституційного подання, оскільки це є прерогативою Верховної Ради України. Отже, питання, порушені в поданні, не підвідомчі Конституційному Суду України і потребують врегулювання на законодавчому рівні.

Підкреслимо і той факт, що сьогодні суд, враховуючи майновий стан сторони, може своєю ухвалою відстрочити або розстрочити сплату судового збору на певний строк, але не довше ніж до ухвалення судового рішення у справі, або ж зменшити роз-

мір збору чи зовсім звільнити від сплати (ст. 88 КАСУ [4], ст. 82 ЦПКУ [5], ст. 8 Закону України [3]). Тобто до повноважень судді віднесено перенесення строків сплати та коригування суми судового збору в повному (платник повністю звільняється від сплати) або частковому обсязі (скорочується податковий тиск на позивача або відповідача за рахунок зменшення суми або відстрочки / розстрочки сплати судового збору).

Проте звертаємо увагу на те, що у ст. 100 ПКУ [8] чітко визначено підстави розстрочення і відстрочення грошових зобов'язань платника податків під проценти, розмір яких дорівнює розміру пені: це надання достатніх доказів (існування обставин), перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу платника збору. Тобто єдиною підставою для вчинення судом зазначених дій має бути врахування ним майнового становища сторони, а обов'язок обґрунтування пов'язаних із цим обставин та надання достатніх доказів, які свідчать про неможливість або утруднення в здійсненні оплати судового збору, покладається на заінтересовану сторону.

Рішення про розстрочення і відстрочення грошових зобов'язань щодо загальнодержавних зборів має приймати керівник (його заступник) органу контролю чи відповідний орган місцевого самоврядування. Повноваження судді приймати таке рішення в Податковому кодексі України, а також порядок сплати процентів за розстрочення і відстрочення грошових

зобов'язань платника судового збору в спеціальному Законі не передбачено.

В основу Закону України [3] вітчизняний законодавець поклав конституційний принцип рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом, що закріплено в ст. 129 Конституції України [1], зокрема це стосується і державних органів влади. У зв'язку з цим відбулося часткове скорочення пільг зі сплати судового збору порівняно з кількістю пільг, які були встановлені Декретом Кабінету Міністрів України «Про державне мито» [11]. Так, станом на 2014 рік до пільгового портфелю зі сплати судового збору входить 24 позиції. У більшості випадків підставами для надання пільг є особливості, які характеризують певні групи платників збору або специфіку об'єкта оподаткування (інваліди I та II груп, законні представники дітей-інвалідів; позивачі за подання позовів про відшкодування матеріальних збитків, завданих унаслідок вчинення злочину тощо).

Проте законодавець звільняє від сплати судового збору органи публічної адміністрації у справах, пов'язаних із визначенням їх повноважень, що не стосуються матеріального становища суб'єкта оподаткування, і це суперечить принципу рівності оподаткування. Також обставини, пов'язані з фінансуванням установи чи організації з державного бюджету України (а суди є бюджетними установами, що утримуються за рахунків загального та спеціального фондів державного бюджету), а також із відсутністю у ньому коштів, призначених для сплати судового збору,

не можуть вважатися підставою для звільнення від такої сплати.

Питання запровадження дієвого механізму забезпечення реалізації принципу рівності усіх платників податків та зборів перед законом та принципу соціальної справедливості неодноразово обговорювалося вченими, представниками підприємств, установ та організацій, а також на засіданнях органів виконавчої влади. Однак на розгляд до Верховної Ради України було подано проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо сплати судового збору)» № 9373 [12], який передбачає розширення кола платників судового збору та підвищення розміру ставок збору, що справляються за подання до суду позовних заяв, передбачених процесуальним законодавством із метою підвищення рівня фінансування поточних видатків судів загальної юрисдикції.

Аналізуючи цей законопроект, стає зрозумілим, що він суперечить нормам Конституції України, яка не припускає звуження обсягу прав і свобод людини та громадянина, гарантує рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом, а також визначає, що держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. Для цього в Державному бюджеті України на поточний рік окремо визначаються видатки на утримання судів залежно від інстанції та їх спеціалізації.

Такий підхід лежить і в основі правової позиції рішення Конституційного суду України (про фінансове

забезпечення діяльності судів) [13], який зазначив, що фінансування всіх судів в Україні повинно забезпечуватися державою виключно за рахунок коштів Державного бюджету України. Адже особливий порядок фінансування судів і діяльності судів є однією з конституційних гарантій їх незалежності та дотримання принципу верховенства права. Тому, враховуючи викладене, позицію законопроекту № 9373 щодо компенсації затрат, пов'язаних зі здійсненням правосуддя, за рахунок розширення платників збору із кола фізичних та юридичних осіб, вважаємо необґрунтованою.

Доцільно ж скоротити надання адресних податкових пільг державним органам, які звернулися до суду з питань, що стосуються їх повноважень у цілому і не стосуються безпосереднього захисту прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Це повинно позитивно вплинути на динаміку збільшення податкових надходжень до спеціального фонду Державного бюджету України при розгляді публічних судових справ і бути спрямованим на фінансування поточних видатків судів загальної юрисдикції. Адже ст. 9 Закону України [3] передбачено, що кошти судового збору спрямовуються на забезпечення здійснення правосуддя, зміцнення матеріально-технічної бази судів, включаючи створення та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційної системи, веб-порталу судової влади, комп'ютерних локальних мереж, сучасних систем фіксування судового процесу, придбання й об-

слуговування комп'ютерної та копіювально-розмножувальної техніки, упровадження електронного цифрового підпису тощо.

Отже, питання щодо забезпечення належних умов для функціонування судів і діяльності суддів та зростання ефективності їхньої роботи, пов'язаної із захистом прав, свобод та інтересів громадян, доцільно вирішувати не шляхом підвищення ставок судового збору або розширення кола платників збору, а за рахунок скасування невинновато значних пільг у його сплаті органами виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, які звернулися до суду щодо розмежування кола їх повноважень у цілому, що не стосується безпосереднього захисту прав і законних інтересів осіб.

З урахуванням системного логічного аналізу положень Закону України «Про судовий збір» та їх відповідності іншим джерелам податкового права можемо запропонувати деякі пропозиції щодо подолання проблем колізійності сучасного податкового законодавства зі сплати судового збору:

– уточнити редакцію ст. 9 ПКУ, у якій закріплено виключний перелік загальнодержавних податків і зборів, що підлягають сплаті на території України, та доповнити її положеннями «9.1.19 судовий збір»;

– з метою термінологічного узгодження запропоновано визначити судовий збір у ст. 1 Закону України «Про судовий збір» як «обов'язковий платіж до спеціального фонду Державного бюджету України, що справляється за подання заяв і скарг,

передбачених процесуальним законодавством України, та (або) вчинення судом дій, а також за видачу судами документів»;

– виключити з ч. 2 ст. 9 Закону України «Про судовий збір», що визначає спрямованість коштів із судового збору до спеціального фонду Державного бюджету України, вказівку на напрямки використання таких надходжень;

– з метою уникнення довільного тлумачення норм суб'єктами правозастосування на практиці ст. 3 Закону України «Про судовий збір» пропонуємо доповнити такими словами: «Справляння судового збору з інших видів заяв (скарг), що подаються до суду, і не зазначених в ст. 3 цього Закону, законом забороняється»;

– виключити зі ст. 5 Закону України «Про судовий збір» пп. 12, 12-1, 13, 18, 21, 24, зобов'язавши органи публічної адміністрації сплачувати збір у справах, пов'язаних із питаннями, що стосуються повноважень цих органів, а саме: Міністерство фінансів, місцеві фінансові органи, Державну податкову службу, Державну митну службу, Державну казначейську службу, Державну фінансову інспекцію та їх територіальні органи, Державну службу фінансового моніторингу та Національний банк України; Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення; Державне агентство резерву України; Міністерство юстиції України; Пенсійний фонд України та його органи; органи Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві

та професійних захворювань України, Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фонду соціального захисту інвалідів і його відділення; Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Державну архітектурно-будівельну інспекцію України та її територіальні органи тощо.

Підсумовуючи наведене можна зазначити, що серед наявних заходів, спрямованих на усунення колізій у податковому законодавстві стосовно судового збору в Україні у процесі правозастосування, саме внесення змін до чинного нормативно-правового акта і прийняття нової норми є найбільш ефективним засобом вирішення проблем юридичних суперечностей. Це завдання нам вдалося досягнути шляхом: 1) виявлення численних фактів існування колізії в податковому законодавстві; 2) визначення способів подолання колізії (внесення змін до нормативно-правових актів, що містять колізію); 3) визначення органу, який буде вносити зміни (Верховна Рада України); 4) розробки проекту внесення змін (висновки до статті).

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Концепція вдосконалення судочинства для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до європейських стандартів: Указ Президента України від 10 травня 2006 р. № 361/2006 // Урядовий кур'єр. – 2006. – № 18.

3. Про судовий збір: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3674-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 38. – Ст. 536.

4. Кодекс адміністративного судочинства : Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–36, № 37. – Ст. 446.

5. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV // Голос України. – 2004. – № 89.

6. Господарський процесуальний кодекс України : Закон України від 6 листопада 1991 р. № 1798-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.

7. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 тт. / Кучерявенко Н. П. – Х.: Легас Право. – Т. III : Учение о налоге. – 2005. – 600 с.

8. Податковий кодекс України : Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 13–14, № 15–16, № 17. – Ст. 112.

9. Про Державний бюджет України на 2014 рік : Закон України від 16 січня 2014 р. № 719-VII // Голос України. – 2014. – № 10. – 21 січня.

10. Бюджетний кодекс України : Закон України від 8 липня 2010 р. № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50–51. – Ст. 572.

11. Про державне мито : Декрет Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 р. № 7–93 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 13. – Ст. 113.

12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо сплати судового збору) : Проект Закону України від 12 грудня 2012 р. № 9373 [Елек-

тронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=45091.

13. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями Вишого господарського суду України щодо офіційного тлумачення положень частини першої статті 130 Конституції України (справа про фінансове забезпечення діяльності судів) Справа № 1-3/2010 : Рішення Конституційного Суду України від 11 березня 2012 р. № 7–рп/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-10>.

14. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням асоціації «Дім авторів музики в Україні» щодо офіційного тлумачення положень пункту 7 частини першої статті 5 Закону України «Про судовий збір» у взаємозв'язку з положеннями пункту «г» частини першої статті 49 Закону України «Про авторське право і суміжні права» Справа № 1-17/2013 : Рішення Конституційного Суду України від 28 листопада 2013 р. № 12–рп/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/doccatalog/document?id=228194>.

15. Ухвала про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо офіційного тлумачення положень статті 9 Закону України «Про судовий збір» Справа № 2-9/2013 : Ухвала Конституційного Суду України від 27 лютого 2013 р. № 8–у/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=6955>.

Радышевская О. Р. Особенности взимания судебного сбора в Украине: коллизийные аспекты отечественного законодательства.

В статье осуществлен сравнительно-правовой анализ некоторых положений Закона Украины «О судебном сборе» относительно их соответствия нормам дей-

ствуючого податкового законодавства України, пропонуються способи усунення колізій податкового законодавства о судовому зборі.

Ключевые слова: судебный сбор, государственная пошлина, элементы правового механизма судебного сбора, налоговое законодательство.

Radyshevska O. R. Features collection of court fees in Ukraine conflict aspects of domestic legislation.

The article itemized comparative legal analysis of Bill of Ukraine «The litigation fee» on their compliance with the rules applicable tax legislation of Ukraine, offered ways to resolve conflicts of tax legislation of litigation fee.

Key words: litigation fee, state tax, legal elements of the mechanism of litigation fees, tax legislation.

Стаття надійшла до редакції 15.02.2014